

ნოჯისური

ღმერთო, სამშობლო მიცოცხლე,
მძინარეც ამას ვდუდუნებ
ვაჟა-ფშაველა

ლიტერატურული გაზეთი №36 მირკანი, 2016

**დახრავებულს ჯერხანად, ღმერთო, მომასწარ სამართალს,
ისეთ გამართულ ქვეყანას, გლეხი რომ გუთანს გამართავს!**

თამარს ვაქებდეთ მეფესა!

„მოცურავს ზღვაში ხომალდი,
რა დიდებული რამ არი!
ზღვის პირით დარუბანდამდე
დგას მშვენიერი თამარი!“

გალაკტიონი

დიდი თამარი

ქალო, ქართველთა სულის დგმავ,
ქალო, ქართველთა დედაო!
ტყუილად ვამბობთ შენს სიკვიდის,
თამარს ცოცხალსა გხედაო.
რუსთველის ენას ჩვეულო,
მეც ქებას გაგიბედაო.
როს ვგრძნობ, იმისებრ ვერ ვმღერი,
რად არ ვწუმდები ნეტაო?!
არ მოგეწონოს, იქნება,
სქევა: „რისთვის ითავებდაო,
მონად აღზრდილმა მოლექსემ
სალამი გამიბედაო?!
შენ თვალთ სხივებმა ამაგზნო,
დამათრო, ამაყბედაო.
საუნჯევ სათნოებისა,
ჩემიც მიიღე ქებაო,
ვინმე სანყალის ფშავლისა
ცრემლი აღარა შრებაო.
თამარის სალოცავშია
მოსჩანს ფშავლების კრებაო,
შენთვის მსხვერპლისა შენივით
ქალ-ვაჟი ვერა ძღებაო,
შენთვის დაკლულის ცხვარ-ძროხის
დიდი ჩახტები დგებაო,
გულში გვინთისხარ ლამპრადა,
ნათობს და არა ქრებაო.
შენს და შოთაის მარჯვენას
ვემთხვიე ზედი-ზედაო,
შენა ხარ ერის სიცოცხლე,
თავი არ მომიკვდებაო!
მონყალედ გვექმენ ქართველთა,
ჩვენო ლამაზო დედაო!

ვაჟა-ფშაველა

ამას მკარნახობს ფიქრიც, შეგნებაც

ამას მკარნახობს ფიქრიც, შეგნებაც,
სამყარო ცეცხლში თუ დაინთქმება,
სიცოცხლეს აზრი მაინც ექნება,
თუ საქართველო კიდევ იქნება!
გულწრფელად ვამბობ სათქმელს,
გულლიად,
დე, მკრეხელობად ნუ აღიქმება:
სხვა ყველაფერი წყალს წაუღია,
თუ საქართველო აღარ იქნება!

გრიგოლ აბაშიძე

ჩვენი ჯიში და ჯილაგი

სულის და სისხლის ყვილი მოგვეყვება ჩვენ იმთავითვე;
რომ არ გვეყოლოდა ვახტანგი, არ იქნებოდა დავითი.
დღესაც რომ გვადიდგულებს და ვართ ამაყი და თამამი,
ვინ ამხნევებდა ქეთევანს, თუ არა სისხლი თამარის.
დღესაც რომ ვუმზერთ იმედით,

დღესაც რომ რწმენით ვიგონებთ,
ვინ აქეზებდა ბასიანს, თუ არა სული დიდგორის.
დღესაც რომ ებრძვის ბაღვაშებს, ფარნავაზ-ქუჯის მაღლია,
კობტაგორაზე მათი ხმა გულს უმაგრებდა დადიანს.
არ დაგვრჩენია არც ომი, არც ლხინი გადაუხდელი,
რომ არა ენა ქართული, არ იქნებოდა რუსთველი.
რომ არა სვეტიცხოველი, არ იქნებოდა სიონი,
არცაღა ურუსთაველოდ — ვაჟა და გალაკტიონი.
არ ივინყებდა სამშობლო არც არავის და არაფერს,
ის ცხრა ძმა ხერხეულიძე წვრთნიდა იმ სამას არაგველს.
ვაჟაკაცებს სანთლებს ვუნთებდით,

მაგრამ იმედს არ ვმარხავდით,
რომ არ გვეყოლოდა პაატა, ვერც თევდორე ბერს ვნახავდით.
კრწანისთან თუკი დავდუმდით, კოჯორთან კვლავ ავხმინდით,
რომ არ გვეყოლოდა ილია, არ იქნებოდა ზვიადი.
როდესაც მერაბს ეჭირა სამშობლოს დროშა გაშლილი,
ძარღვებში სისხლი უჩქეფდა ქაქუცა ჩოლოყაშვილის.
ქართველი გოგო-ბიჭები ჯალათმა რომ არ დაინდო,
იმ ცხრა აპრილის კოცონი ცხრა მარტის ცეცხლით აინთო.
გულიდან გულში იღვრება, სისხლიდან სისხლში გადადის,
სული შოთას და დავითის, დიდგორისა და მარაბდის.
ასე ვიყავით, ამ რწმენით მივალთ სამარის კარამდე,
ქვეყნისთვის ვიხარჯებოდით, სიცოცხლეს არ ვიპარავდით.
ასე ვიყავით, ასე ვართ, ასე დავრჩებით ბოლომდე,
ისევე გულდაგულ დავხვდებით სიკეთეს და სიბოროტეს.
ჩვენი ჯიში და ჯილაგი, გვეჯერა, არ გადაგვარდება,
გამარჯვებული სამშობლო ლაშარის გორზე დადგება!

ნოდარ ჯალაღონია

850 წლის წინ (1166) დაიბადა თამარ მეფე — საქართველოს ისტორიაში ყველაზე პოპულარული გვირგვინოსანი. თამარ მეფეს ასე მოიხსენიებდნენ მეისტორიეინი: „მეფეთ-მეფე და დედოფალთა დედოფალი აფხაზთა, ქართველთა, რანთა, კახთა და სომეხთა, შირვანშა და შაჰანშა და მბრძანებელი ყოვლისა აღმოსავლეთისა და დასავლეთისა, დიდება ამა სამყაროსა და სარწმუნოებისა, მესიის მოვლენილი.“

განთქმული ლეგენდარული სიმშვენიერით, უზუნაესი სიბრძნითა და უსპეტაკესი ზნეობით.

მამამ, გიორგი III-მ, თანამოსაყდრედ და დასევა 1178 წელს, ხოლო ერთპიროვნულ ხელმწიფედ, „მეფეთ-მეფის“ ტიტულით, შეიქნა იგი 1184 წელს.

თამარის მეფობის დროს ქართველებმა გარეუმი მტრებთან ყველაზე ძლიერად მოხერხებულ ბრძოლები გადაიხადეს:

- 1184 წ. — არანს, გელაქუნს, კლარჯეთსა და შავეთს;
- 1185 წ. — კარს, კარნიფორასა და ბასიანს;
- 1186 წ. — დვინს;
- 1187 წ. — პართიასა და განძას;
- 1189 წ. — ტაოს;
- 1193 წ. — ბარდავს, არზრუმს, გელაქუნსა და არაქსის ხეობას;
- 1195 წ. — შამქორსა და განძას;
- 1196 წ. — ამბერდს;
- 1202 წ. — განძასა და დვინს;
- 1203 წ. — ხლათს, კარს, ლაზიკა-პონტოსა და ბასიანს;
- 1208 წ. — არჭემს; არდაველს;
- 1209 წ. — სპარსეთს.

თამარის დროს საქართველოს საზღვრები: გაიწია ჩრდილოეთით — ნიკოფსიიდან დარუბანდამდე, სამხრეთით — სინოპიდან არდაველამდე. საქართველოს საზღვრებში შედიოდნენ: საკუთრივ საქართველო, სომხეთი, შირვანი, აღარბადა-განი, ტრაპეზუნტის საკეისრო. არზრუმის საამირო, ერზინკის საამირო, ხლათის სასულტნო, განძის სასულტნო (არანი), ქაშაგეთი (ჩერქეზეთი), ოვსეთი, დურძუკეთი, ლუნძეთი ლეკეთი. თამარის მეფობა საქართველოს ისტორიაში იწინააღმდეგებდა როგორც „ოქროს ხანა.“

თამარ მეფის გარდაცვალების თარიღად ძველი წყაროები 1207 წლის 27 იანვარს ასახელებენ.

ქართველი ისტორიკოსები კი მიიჩნევენ, რომ თამარი 1210 ან 1213 წელს გარდაიცვალა. თამარი ჯერ მცხეთაში (სვეტიცხოველში) მისთვის განკუთვნილ აკლდამაში დაკრძალეს, ხოლო მოგვიანებით გელათში გადაასვენეს...

ერისკაცი 77 წლისაა!

... თავისუფლების შენ ნერგი დარგე,
სხვამ არ აცალა წელში გამართვა!..

* * *

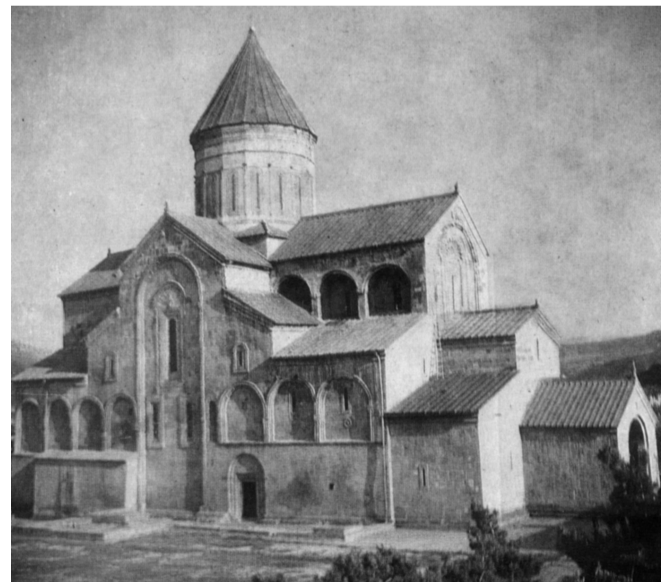
თუ არ მზაკვრობა და უგუნურობა, გონიერება და სიმართლე იმას ვერ იტყვის, რომ მეგრელები ქართველები არ იყონ და, მეგრულიც ძირითადი ქართული!

აბა, თუ ვინმე იმას იტყვის, რომ მეგრელებს ან სიტყვით ან საქმით მოეცეთ რამ საბუთი, რომ ჩვენ ვსთქვათ: ისინი აღარ ქართველობენო! პირიქით... ქართველობა დღეს იმათ უფრო ეტყობათ: ჩვენს საზოგადო საქმეებში მეტ მონაწილეობას ისინი იღებენ.

მეგრული დღეს საღაროა ნამდვილი ქართული სიტყვების. აღმოსავლეთ საქართველოს დაჰკარგვია ნამდვილი ქართული სიტყვები, მათ ნაცვლად სომხურ-სპარსულ-თათრული შემოუღია, რომელიც ქართველის ყურს ცუდად ეჩხიერება და გულსა სწყინს... და მეგრულ ენაში კი შენახულან ობოლ მარგალიტებივით ის ძველი სიტყვები. ჩვენ ვურჩევთ ჩვენს მწერლებ-მწიგნობრებს მეტი ყურადღება მიაქციონ მეგრულს, რომ იქიდან ამოკრებილ სიტყვებით შეივსონ დღეს მათი შელახული ქართული ლექსიკონი. ეს ხომ ასეა, ეს ყველამ ვიცით.

აკაკი წერეთელი

ჩვენი საუნჯე

სვეტიცხოველი — ქართული საეკლესიო ხუროთმოძღვრების უბრწყინვალესი ძეგლი — მოხატული და ჩუქურთმებით დამშვენებული. აგებულია XI საუკუნის პირველ მესამედში (1010-1029) ხუროთმოძღვარ არსაკიძის მიერ (არქიტექტორი კათალიკოსი მელქისედეკი). 1994 წლიდან სვეტიცხოველი იუნესკოს მსოფლიო მემკვიდრეობის ნუსხაშია შეტანილი.

6

ფრთაგამოლილობა, ლალობა. ტოტებს არხევენ შრიალით, მეუბნებიან მადლობას.

ოლონდ გუგუნი ატყდეს ზარების

„სჯობს სიცოცხლესა ნადრახსა სიკვდილი სახელოვანი“

რა მელექსება, ან რა მამლერებს, როცა ჩემს მამულს მგლოური საბაბით თავზე დაადგა ბრიყვი ყასაბი...

ოლონდ გუგუნი ატყდეს ზარების, „ქუდზე კაციო!“ — მესმას ძახილი, ჩემი ლექსით და ჩემი მახვილით ერთ მამულიშვილს ავეფარები

* * *

ახლა იმდენი არავის უჭირს, რომ ტვინის ნაცვლად ფიქრობდეს კუჭით. მაინც არ ვიცი, რა ემართებათ?

* * *

მარტი იდგა და ხე კვირტებს შლიდა, თავდავიწყებით მღეროდა შაშვი. ტოლს მოუხმობდა მეჩხერი ტყიდან და ჩუმი სევდა უკრთოდა ხმაში.

ილიას მკვლელი

გულს ბავშვობიდან რაც დარდი ახლავს, არ გავამხილო, არ შემოძლია: ვინც საქართველოს უმღერდა ლალად, ნუთუ გასწირა ქართველის ტყვიამ!

* * *

მოურჩენელი დარდი და სევდა შენ ჩემთან ერთად გაგიჩნდა, დედა და დედისერთა — შენი ნუგეში გიტარებდით ფრთხილად, უბეში.

დაგვამოხილა ჩვენ პოეზიამ ისაკი ქორთუას

მოდი, ვთქვათ ის, რაც ახლოა გულთან, ყველამ იცოდეს, უკეთესია! ვერ შეველით დარჩენს და ურთას, დაგვამოხილა ჩვენ პოეზიამ.

* * *

თუ ვაჟსავით გუთანს მივყვებით დავეჭიდებით მინას ხვავიანს, თუ საბუღბულე დავცვდა სიტყვები, განა ვინმესთვის საძრახავია?

სული ლექსებად ყალყზე შემდგარა. ან პოეტისთვის თუ რა მადლია, ღამე ლექსისთვის თუ გაათია.

* * *

ძალაუფლება ხელთ უპყრია უზურპატორებს, სავარძლისათვის უსაფრთხედა მავანს მავანი.

* * *

მოკლე შარვალი, „კანის ჩაფულა“ და მავი ტილოს ხალათი მეცვა. მზის ამოსვლიდან ვიდრე ჩასულა, სულ თოვლის მოსვლას

* * *

ვეღარ ვიშორებ ფიქრებს უჯიათს, ისე აღნება ღამე ნამწამებს. ულექსობისთვის ვინ დაუსჯიათ, მაგრამ ლექსისთვის ბევრი აწამებს.

ხნავდა, თესავდა, ებრძოდა მინას, ის მთელ მსოფლიოს განვდა ფშავიდან, კაცი იყო და სიმღერად იქცა.

ვინ იცოდა

ნახევარი საუკუნე მინას ოფლი ვანვიმე. წვრილშვილები გაგიზარდე, გავეტოლე არწივებს.

1990

გულმართალი მეკვლე ვარ, მოველ საგულდაგულად. ერის გამოღვიძება მოგილოცო, მამულო!

ანტონ არნანია — კრებულისაგან: „მე შენით ვცოცხლობ“

შინ დაბრუნება

ფრიდლანდის ტყეში განლაგებული ჩვენი საჰაერო-სადესანტო პოლკის უდიდეს ნაწილს დემობილიზაცია შეეხო.

დემობილიზებული ჯარისკაცებს მთავრობის ჯილდოები გადამოცემეს: მედალი „გერმანიაზე გამარჯვებისათვის“ და ცნობა იმაზე, რომ დაჯილდოებული ვართ მედლით „პრალის განთავისუფლებისათვის“.

— გამაგრდი, ბიჭო, ბევრია შენებ უდელმამო, მაგრამ გამარჯვებული სამშობლო მოგიმართავს ხელს. სამხედრო სამსახურს რომ მორჩები, სწავლა გააგრძელე.

— უღალატო მეგობრები ვიყავით. „პარტიზანსკი სკუპინა მარიჩინა-ნიკოლაის“ საიდუმლო ოცეული შენ დააკომპლექტე საუკეთესო ქართველი ბიჭებით.

ლოსოვი მიმავალ მატარებელს მოსდევდა ხელების ქნევით...

ისევ კიბეზე ვდგავარ, სახელურზე ჩაბლაუჭებული. ვცდილობ თავი შევიმაგრე, მაგრამ ოქტომბრის ცივი ქარი ძვალბრბოში მატანს.

მეორე კვირაა რუმინეთის ქალაქ იასში ვარ. ვერა და ვერ შევძელი კიევის და ხარკოვის მიმართულებით მიმავალ მატარებელში შესვლა.

ვათევ, დღისით ცხელ კერძს ვღებულობ ჯარისკაცთათვის განკუთვნილ სამზარეულოში.

იასში ჩასვლისთანავე ბესიკი — ბესარიონ გაბაშვილი მომაგონდა. მინდოდა მისი საფლავი მენახა, მაგრამ ვერ შევძლებ, სასაფლაოს და საფლავის ძებნაში ნოემბერიც მიინურება...

ხარკოვის მატარებელი ჩამოდგაო, დაიდრა ხალხი. გავრბივარ, სადაც ნაკლები მგზავრია, იქით მივემართები.

საქართველოზე უსაზღვროდ შეყვარებული პატრიოტები

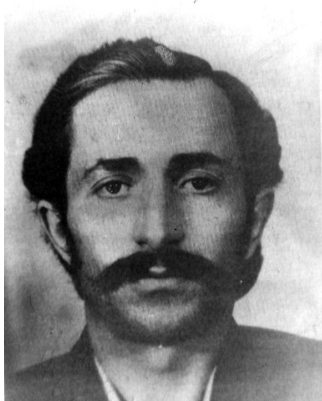
(გაგრძელება. დასაწყისი იხ. „ნოჯიხური“ № 29,31, 32, 33, 34, 35).

ნეტარია მისი ხსენება, ვინც მამულს შეენირა... საქართველო არ დაივინყებს თავისი სასიქადულო შვილების ღვანლს.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი ზვიად გამსახურდია. 1993 წ. 7 ივნისი

ტენგიზ გონელის ძე კეზუა — დაიბადა 1974 წლის 11 მაისს ზუგდიდის რაიონის სოფელ კახათში. იყო სამართლიანი, გულკეთილი, თავაზიანი. მას ბევრი კარგი საქმის გაკეთება შეეძლო. სწორედ ამ სულისკვეთებით შევიდა ეროვნულ გვარდიაში, ამ დღეს ყველაზე ბედნიერ დღედ თვლიდა თავის სიცოცხლეში. 1992 წლის 10 ნოემბერს თავის თანამებრძოლებთან ერთად მუხანათურად მოკლეს ხუნტისტებმა ზუგდიდში.

ალექსანდრე (საშა) სამსონის ძე კვარაცხელია — დაიბადა 1944 წელს ზუგდიდის რაიონის სოფელ ჯიხაშკარში. 1993 წლის აგვისტოში, როცა აფხაზეთს დაკარგვის საშიშროება დაემუქრა, საშამ მიმართა ეროვნული გვარდიის ხელმძღვანელობას... იბრძოდა ოჩამჩირის რაიონის სოფელ კინდლთან. 1993 წლის 2 ნოემბერს სენაკის მისადგომებთან გამართულ ბრძოლაში საშა იმსხვერპლა დაქირავებული რუსი ჯარისკაცის ტყვიამ...

ჯენერ (ვახტანგ) კეზუა — დაიბადა 1951 წლის 9 თებერვალს ზუგდიდში. ეროვნულ მოძრაობაში ჩაება 1988 წელს. იყო ეროვნული გვარდიის წევრი. იბრძოდა კანონიერი ხელისუფლების აღდგენისათვის. დაიღუპა 1993 წლის 5 ოქტომბერს მალთაყვასთან, „მხედრონის“ ძალებთან შეტაკებისას.

სოსო ველოდის ძე ლემონჯარია — დაიბადა 1972 წლის 2 ივლისს ზუგდიდში. 1990 წელს ჩაირიცხა ლენინგრადის პოლიტექნიკურ ინსტიტუტში. სამშობლოზე შეყვარებული ვეჯაკი 1992 წელს უშიშრად ჩაადგა კანონიერი ხელისუფლების დამცველთა რიგებში. დაიღუპა 1993 წლის 20 ოქტომბერს ხონში. მისი უგზო-უკვლოდ დაკარგული, ნაწამები ცხედარი ორი თვის შემდეგ იქნა ნაპოვნი წყალტუბოს ტერიტორიაზე. დარჩა მეუღლე და ორი შვილი.

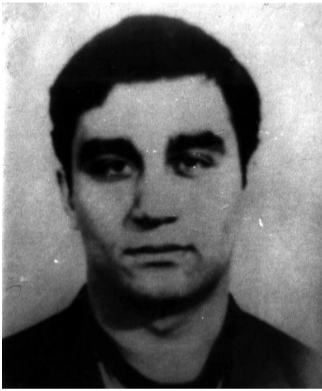
სიმონ (გია) შოთას ძე კინწურაშვილი — დაიბადა 1957 წელს ზუგდიდის რაიონის სოფელ ოქტომბერში. უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ ეწეოდა პედაგოგიურ მოღვაწეობას. 1991 წლიდან სოფელ ოქტომბერის საშუალო სკოლის დირექტორი იყო. 1989 წელს აქტიურად ჩაება ეროვნულ მოძრაობაში. 1992 წელს „უცნობმა“ პირებმა სიმონ კინწურაშვილი ავტომანქანაში ჩაცხრილეს მეგობრებთან ერთად.

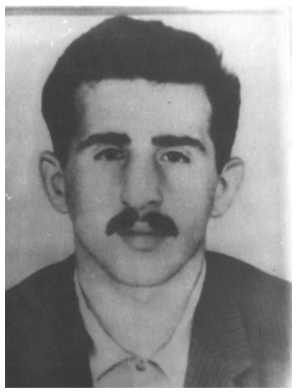
ტენგიზ გვიშის ძე ლოგუა — დაიბადა 1959 წლის 26 თებერვალს ზუგდიდში. სწავლობდა ზუგდიდის პოლიტექნიკურ ტექნიკუმში ეროვნულ გვარდიაში 1992 წელს ჩაირიცხა. იცავდა საქართველოს კანონიერ ხელისუფლებას და მის პირველ პრეზიდენტს. დაიღუპა 1993 წლის 5 ოქტომბერს „მხედრონთან“ შეტაკებისას ფოთში. დარჩა მეუღლე და სამი შვილი.

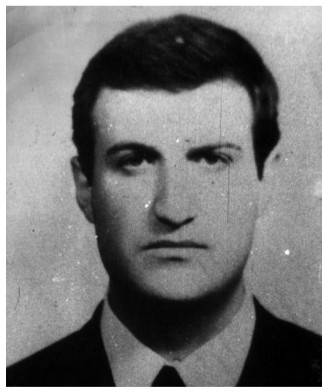
რომან პალიკოს ძე კორკელია — დაიბადა 1967 წელს ზუგდიდის რაიონის სოფელ დარჩელში. ეროვნული გვარდიის ჩამოყალიბების დღიდან მის რიგებში ირიცხებოდა. იბრძოდა სამაჩაბლოში. თბილისში კრიმინალთა თარეშის დღეებში პრეზიდენტს იცავდა. თბილისის ზღვაზე მოღალატე კიტოვანის გვარდიელებმა შეიპყრეს, სასტიკად აწამეს, მაგრამ მაინც შეძლო პუტჩისტებს გამოქცეოდა. დაიღუპა ზუგდიდში 1992 წლის 28 იანვარს, ხუნტისტთა მიერ ზუგდიდის პირველად დალაშქერის უამს.

ზვიჩა ვახტანგის ძე მანდარია — დაიბადა 1972 წლის 5 იანვარს ზუგდიდის რაიონის სოფელ ოდიშიში. 1989 წელს, აფხაზეთის ტრაგიკული მოვლენების დროს აქტიურად ჩაება ეროვნულ მოძრაობაში. იცავდა ქვეყნის ტერიტორიულ მთლიანობას, კანონიერებას და პირველ პრეზიდენტს. 1992 წლის 1 ოქტომბერს „მხედრონელებმა“ ზვიჩა მანდარია მხეცურად მოკლეს.

ტენგიზ ნოდარის ძე კუტალია — დაიბადა 1968 წლის 22 აპრილს ზუგდიდში. პუტჩის შემდეგ მოხალისედ შედის ეროვნულ გვარდიაში. სამეგრელოში „მხედრონის“ პირველად შემოჭრის დროს ფოთის მისადგომებს იცავდა ბანდიტებისაგან. 1992 წლის ოქტომბერში ტყვედ ჩაუვარდა „მხედრონელებს“. გაუგონარი სისასტიკით აწამეს, თვალები დასთხარეს, 28 ტყვიით სხეული დაუცხრილეს... ოჯახი არ შეუქმნია.

თეიმურაზ გურამის ძე მესხია — დაიბადა 1963 წლის 21 ივნისს ზუგდიდში. უნივერსიტეტის დამთავრების შემდეგ მუშაობდა გამომძიებლად თბილისში, საბურთალოს რაიონში. იყო კანონიერი პრეზიდენტის აქტიური მხარდამჭერი. 1992 წლის 20 თებერვალს სახლიდან გასულს საკუთარ ავტომანქანასთან თავდასხმა მოუწყვეს და სიცოცხლე მოუსწრაფეს ხუნტისტებმა...

სრულიად საქართველოს მოძრაობა „ხსოვნა“ (თავმჯდომარე მადონა მაქაცარია), საქართველოს ეროვნული გვარდიის ზუგდიდის ვეტერანთა კავშირი „ოდიში“ (თავმჯდომარე გიგლა ჭედია).
რედაქცია მადლობას უხდის მათ მასალების მოწოდებისათვის.

(გაგრძელება იქნება)

იუბილე

რა მალე მოსულა 55...

მართლაც წუთია ადამიანის ცხოვრება ამ წუთისოფელში. წლები მიქრინდა და აი, ორმოცდამეათეუთმეტე ზამთარი დამდგარა მარინე ფიფიას ცხოვრებაში.

მარინე დაიბადა 1961 წელს გულმხურვალე ლაკადელი ვაჟკაცის ვაჟა ფიფიას ოჯახში. ხუთი მერცხალი ჟღერტულეობდა დედის, ლია კვარაცხელიას ირგვლივ, როცა ტრაგიკულმა შემთხვევამ იმსხვერპლა მამის ახალგაზრდა სიცოცხლე.

მარინემ წარმატებით დაამთავრა ჯერ ჯგალის საშუალო სკოლა, შემდეგ ასევე წარმატებით დაწესებითი განათლების, მერე კი ფილოლოგიის ფაკულტეტი.

მუშაობდა ჯერ ოქანეს, შემდეგ კი დღემდე ობუჯის საჯარო სკოლებში. ინიციატივით, უდიდესი პასუხისმგებლობით სავსე, შესანიშნავი ფილოლოგი წლების მანძილზე მუშაობდა სკოლის ორგანიზატორად, შემდეგ — დირექტორად. სიახლეების შუაგულში ყოფნა, მონიშნავი პოზიციების დაკავება, შრომისმოყვარეობა, სამართლიანობა, პროფესიონალიზმი, კომუნიკაბელურობა, აი, იმ თვისებების მცირე ჩამონათვალი, რაც ახასიათებს სერთიფიცირებულ პედაგოგს და რამაც ადრევე მოაპოვებინა მას პატივისცემა საზოგადოებაში.

მარინე არა მარტო საყვარელი მასწავლებელი და მისაბაძი კოლეგაა, არამედ საიმედო მეუღლე, შესანიშნავი დედა და უსაყვარლესი ბებოც.

მრავალ ზამთარს დასწრებოდე ჩემო ძვირფასო ისე, რომ არ დაგზამთრებოდეს სულში და გაზაფხულის მზის სხივებით იყოს სავსე შენი ცხოვრება.

წლები გარბიან? მერე რა? იქროლონ წლებმა, მთავარია, რომ არ დავბერდეთ სულით ძალუმად, წავიდნენ წლები, დაგვიტოვონ აღიარება, ახალგაზრდებამ მაინც ვრჩებით გულით, ძალუმად. მალე მოსულა შემოდგომის თბილი ფერები, თმებში აქა-იქ შეგვპარვია ჭირხილიც ზამთრისა, ერთი ამდენიც, ავივსებით შვილიშვილებით და მათ მოუყვებ ჩვენ, ამბები მთის და ბარისა. წლები მიქრინან? მერე რა? ირბინონ წლებმა, ჯერ ჩვენი ყოფნა ამ თაობას მართლაც სჭირდება მთავარია, რომ ვიყოთ ერთად და გვიხაროდეს ტბილი სიბერე, რომ უკეთეს მერმისს გვპირდება.

საერთოდ მოწესრიგებულ ქალბატონს ერთი დაუდევრობა მაინც ახასიათებს. შესანიშნავი ქართულით მარგალიტებით აწყობილ სტრიქონებს დაუდევრად ფანტავს, მხოლოდ რამდენიმე ლექსის მოძიებალა შეეძელით.

მანანა კაკაჩია

მანანას!

შენ რომ არ მყავდე, მზეს სხივები დააკლდებოდა, ზამთრის სიცივე დააზრობდა სულის იარებს, შენ რომ არ მყავდე, დღე რიჟარაჟზე დაღამდებოდა, არსებობ შენ და ირგვლივ ნაზი სითბო ტრიალებს.

* * *

ისევ ქარია, სევდიანი მუსიკა ისმის და გაძარცვული სხეულიდან ფერფლიდა რჩება, მთელი სამყარო მწუხარების სამოსში იწვის, სიცოცხლის დღენი უღიმღამო ყოფაში კვდება.

საახალწლო სიმღერა

* * *

ეს რა საოცარი დილა გაგვიტენდა, უკვე კარს მოგვადგა წელი ბედნიერი, მეკვლე შემოვიდა, გულით მოგვახარა, დრო დადგება საოცნებო, სანატრელი!..

მისამღერი:

ჰოდა გაიხარეთ, ხალხნო, ჰოდა, იდღეგრძელეთ, ხალხნო, დაგელოცოთ, დაგელოცოთ ფუძე-ჭერი.

ჩვენს ობუჯში თოვლიანი ზამთარია, ძველ სიმღერას კვლავ გუგუნებს ჭანისწყალი, თითო კერა თითო შიოს მარანია, დაილოცოს ჩემი კუთხე საფიცარი.

მისამღერი:

ჰოდა გაიხარეთ, ხალხნო, ჰოდა, იდღეგრძელეთ, ხალხნო, დაგელოცოთ, დაგელოცოთ ფუძე-ჭერი.

ბუხრის პირას მოყოლილი ზღაპარია, თქვენთვისა ვართ ასე გულით ანამდერი, სიყვარულმა თუკი გული გადარია, თქვენ იხარეთ, სხვა არ მინდა არაფერი.

მისამღერი:

ჰოდა გაიხარეთ, ხალხნო, ჰოდა, იდღეგრძელეთ, ხალხნო, დაგელოცოთ, დაგელოცოთ ფუძე-ჭერი.

ბაღში ქარი ქრის, ფოთლები ცვივა, თუმც სიყვარულის ვარდები ვარდობს, ვისაც შევხვდები დადიან წყვილად, მხოლოდ მე ერთი დავდივარ მარტო.

* * *

გაფრენილი სიყვარული დამიბრუნდა, მოფარფატდა უნებურად, ფრთებდალილი, მოკალათდა გულში, იქვე დაიბუდა... „შენ თუ გესმის ჩემი გულის შეძახილი!..“

ო, რად მინდა, გაუხუნდა ფერი ფერებს, გაფრენილ გუნდს კვლავ ჩამორჩა წერო კენტად, პირველ გრძნობას კვლავ ვერავინ ვერ იმღერებს,

გვიანია, ვერ გინამებ გულის ღმერთად... ვით ნაცარში გახვეული ნადვერდალი, ჩუმად იწვის და თავისთვის იფერფლება, კვლავ დაგეძებს, კვლავ გეძახის

გრძნობა მთვრალი, თუმცა, ვიცი, ვერაფერი შეიცვლება...

სსოვნის ნათელი

მტკივა შენი განწყობილი სიცოცხლე...

მონვეულ ტკივილს. უშენოდ სათბურიდან ლია გრუნტზე გადატანილ მცენარეებს ვამსგავსებ თამთას და თეკლეს, უჭირთ უდედობასთან შეგუება, მაგრამ მჯერა არაჩვეულებრივად იყვავილებენ... მიგულე მუდამ მათ გვერდით. განვიცდი უშენობას... მტკივა შენი განწყობილი სიცოცხლე...

დიდი ტკივილითა და მონატრებით ასმათ გახარია.

გაუნაღებელი ტკივილი...

მწარე ამის თქმა და მძაფრია არსი სიტყვისა — იყავი!..

ულვთო იყო სიკვდილი შენი, კაცურო კაცო, ჩვენი საყვარელი ჯოჯი!.. შენ ხომ ის იშვიათთაგანი იყავი, რომელსაც არ შეეძლო გაეცხარება თუ გაგულისება, ვინმეს აუგად მოხსენიება...

ეს დღეები ტანჯვად გვექცა შენი ამქვეყნიდან მოულოდნელად ნასვლის შემდეგ. ვაი, რა ვუთხრათ ბედის მუხთლობას! განახა, როგორ განიცდიან, იცრემლებიან და იტანჯებიან ყველა ისინი, ვინც შენ გიცნობდა, ვისაც შენ ეიმედებოდი, ვისაც შენი მეობა, ვაჟკაცობა და უღალატობა ლამპარით ენთო წინ... ახლა კი თითოეულ მათგანში სევდა-ვარამი ტრიალებს...

ობლობაში გაზრდილმა ორმოცდაექვსი წელი იცხოვრე მხოლოდ... ადრეული ასაკიდან ნაწვალ-ნაჯაფარმა ვერ მოასწარი, რომ შეგექმნა ნაღდი ქართული ოჯახი, გაგეზარდა შვილები... მუხთალი წუთისოფლის მსხვერპლი გახდი უეცრად... გაუნაღებელია ტკივილი...

ჩვენო ჯოჯი! ერთ რეალობას გაგუსვამ ხაზს მხოლოდ: ამ დაუნდობელმა ჟამმა მრავალი ფასეულობა გადააფსა,

მიდგომებიც შეცვალა, მაგრამ კაცურ-კაცობას და სიკეთეს ვერაფერი დააკლო, რაც პირადად შენც ასე უხვად გქონდა მომადლებული!.. ღმერთმა მარადიულ ნათელში გამყოფოს, ჩვენო ჯოჯი! ამინ!..

ვალერი ძაძამია

საყურადღებო აზრები:

ქართული პირდაპირ განსაცვიფრებელი ფენომენია. ქართული სიმღერა, სასწორზე რომ დადო, ოქროს ზოდით აინონება, მაგალითად, „მრავალჟამიერი“ მილიონ ტონას აინონის. ავიღოთ თუნდაც გურული ანდა სვანური სიმღერა, ყველა სიმღერას თავისი წონა აქვს, მაგრამ მეგრული სიმღერა მზის სხივსა ჰგავს — საიდანლაც მოდის შორიდან, ძალიან შორიდან... „ნანა“... „ვოი ნანა, დიდავოი ნანა“. ამ სიმღერას ვერ ანონი, ამას წონა არ აქვს, ეს მზის სხივია, საიდანლაც შორიდან მოღწეული...

ნოდარ დუმბაძე

* * *

იმერლები და გურულები გაქართველებულ მეგრელებად უნდა მივიჩნიოთ.

ივანე ჯავახიშვილი

* * *

იბერიდა იწყება კოლხეთით. კოლხეთშია ქართული და მსოფლიო ცივილიზაციის სათავე.

ლევან სანიკიძე

ნოჯიხური

რედაქტორი — ვალერი ძაძამია

„ნოჯიხურის“ მისამართი:

ნალენჯიხა — ობუჯი. ლეო ქიაჩელის № 37.

ტელ: 591 91-32-89

გამოიცვამა 2005 წლის ოქტომბრიდან

ანყობა და დაკაბადონება — თია მიშველია

ტელ: 555 49 22 07; 555 50 40 88